

Влиянието на религиозните общности за формиране на социалното поведение върху подрастващото поколение е в пряка зависимост от принадлежността към определена религия. В това отношение най-голямо внимание заслужава да се отдели на религиозните общности на новите християнски църкви, които навлязоха у нас след 1989 година. Точно в лоното на тази общностна принадлежност се формират такива специфични и силни черти, че спокойно може да се твърди за „белязване“ на индивида от общността.

В по-далечното минало влиянието на общността на занаятчиите до такава степен е формирало социалното поведение, че наименованията на различните ромски групи и подгрупи и до днес са на базата на традиционния занаят. В наше време обаче по различни причини това влияние е сведено до минимум.

Нормална практика у нас е сегрегираниите ромски квартали да са извън градската регулация, а огромната част от живеещите в тях роми да са лишени от елементарни условия за живот. Внимателните наблюдения върху всеки един обособен такъв квартал показват, че той има две страни – лицева и задна. В лицевата част на квартала обикновено жилищата са прилични, улиците често асфалтирани. По правило лицевата част е на границата между българското и ромското жилищно пространство от едно населено място. Населена е предимно от роми, принадлежащи към традиционния тип семейства и в много редки случаи и от единични модерни семейства. Задната част на обособения ромски квартал има съвсем друго лице. Ежедневният бит на жителите му е свързан с липсата на елементарни условия за живот – улици с асфалтово покритие, течаща вода, канализация за отпадните води, а често и електрически ток. Огромната част от жилищата са приспособени за тази цел временни постройки, в които живеенето е свързано с крайна мизерия и безкрайни лишения.

Както всички деца, така и ромските, след като проходим и проговоряме, излизат на улицата, която също има своята голяма роля за формирането на младия човек. Ежедневието в големите обособени ромски махали е свързано с кал, прах и купища смет, които постоянно съпътстват игрите на ромчетата. Улицата в тях е суров и в повечето случаи лош учител за тези деца, защото това, което в негативен план не се научава в семейството, децата го научават на улицата и навиците от нея остават да тежат за цял живот. Малките ромчета от махалата са принудени да се адаптират и оцеляват точно към този тип социална среда.

За Е. Фром (Фром 1993) социализацията се извършва в социална среда, която е създадена от и се е развивала от своя обект – човека. Според него характерът на членовете на всяко общество се оформя от нормите, чрез които то функционира. В индустриалните общества тези норми са свързани с желанието да се притежава собственост. При ромите в сегрегираниите махали собствеността най-често се изразява в ограниченото и относително притежаване на дом, лични вещи и др. Почти е немислимо владението на собственост под формата на капитал като средство за производство. Според Фром „притежаването“ на собствената личност, с която разполага всеки, определя и индивидуализма.

... наименованията на различните ромски групи и подгрупи и до днес са на базата на традиционния занаят